

Priopćenje

Godina: LXI.

Zagreb, 29. studenog 2024.

IND-2024-6-1

ISSN 1334-0557

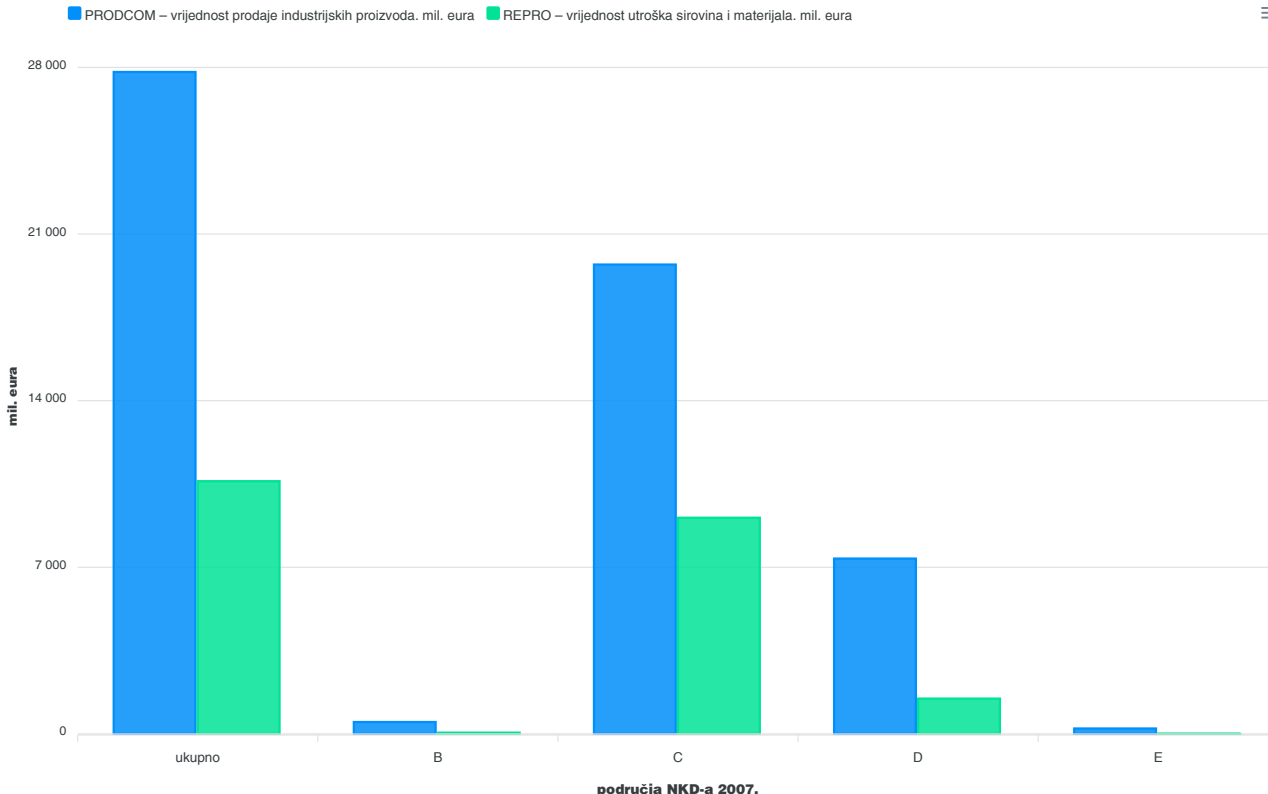

INPUTI SIROVINA I MATERIJALA U INDUSTRIJSKU PROIZVODNJU U 2023. – privremeni podaci

U 2023. ukupna vrijednost utroška sirovina i materijala za industrijsku proizvodnju od poduzeća koja su se bavila industrijskom proizvodnjom u Republici Hrvatskoj iznosila je 10 616 milijuna eura prema obuhvatu Godišnjeg izvještaja o utrošku sirovina, materijala i energenata industrije za 2023. U usporedbi s ukupnom vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda sirovina (outputa), prema rezultatima istraživanja PRODCOM o industrijskoj proizvodnji za 2023.¹⁾, od ukupno 27 808 milijuna eura koje su ostvarila ta poduzeća, vrijednost inputa sirovina i materijala utrošenih za spomenutu industrijsku proizvodnju sudjeluje s 38,2% u vrijednosti outputa industrije. Drugim riječima, ukupna vrijednost prodaje industrijskih proizvoda koju su ostvarila poduzeća u 2023. veća je za 17 192 milijuna eura (61,8%) od izdataka za utrošene sirovine i materijale u industrijskom procesu za proizvodnju tih proizvoda, prema gruboj bilanci inputa-otputa.

1) Vidi Komentar i Metodološka objašnjenja u Priopćenju IND-2024-5-2 Proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (PRODCOM) u 2023.

G-1. USPOREDBA VRIJEDNOSTI UTROŠKA SIROVINA I MATERIJALA TE PRODAJE INDUSTRIJSKIH PROIZVODA U 2023.

Vrijednost utrošenih sirovina i materijala kao inputa u industrijsku proizvodnju u 2023. prema potrošnji industrijskih područja NKD-a 2007. najveća je u području C Prerađivačka industrija i iznosi 9 081 milijun eura, u području D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija iznosi 1 482 milijuna eura te u području B Rudarstvo i vađenje iznosi 51 milijun eura, dok je najmanja u području E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša i iznosi 2 milijuna eura.

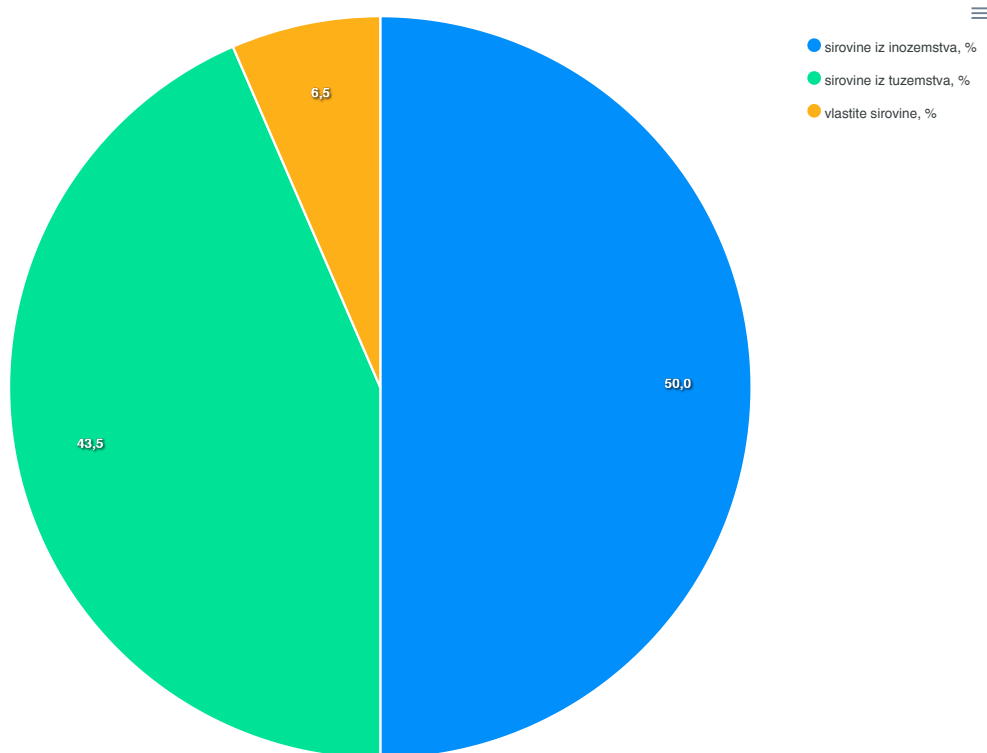
Ako usporedimo potrošnju po industrijskim odjeljcima NKD-a 2007. (od 05 do 36), najveća vrijednost utroška sirovina i materijala ostvarena je u odjeljku 10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda (2 014 milijuna eura) i u odjeljku 35 Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (1 482 milijuna eura), a najmanja vrijednost utroška sirovina i materijala ostvarena je u odjeljku 36 Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom (2 milijuna eura).

Ako analiziramo vrijednost utroška sirovina i materijala za industrijsku proizvodnju u 2023. prema podrijetlu sirovina i materijala, utrošeno je 6,5% (693 milijuna eura) vlastito proizvedenih sirovina i materijala, a 93,5% (9 923 milijuna eura) utrošenih sirovina i materijala nabavljeno je na tržištu od trećih osoba, od toga 43,5% (4 621 milijun eura) na domaćem tržištu, a 50,0% (5 302 milijuna eura) na inozemnom tržištu (uvoz).

Najveću vrijednost utroška sirovina i materijala u Republici Hrvatskoj u 2023. imali su Grad Zagreb, u iznosu od 2 275 milijuna eura, i Primorsko-goranska županija, u iznosu od 1 672 milijuna eura. Najmanje vrijednosti utroška sirovina i materijala za potrebe industrijske proizvodnje u 2023. ostvarene su u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, u iznosu od 16 milijuna eura, i u Ličko-senjskoj županiji, u iznosu od 35 milijuna eura.

Podaci o vrijednosti utroška sirovina i materijala za potrebe industrijske proizvodnje u 2023. dobiveni su obradom Godišnjeg istraživanja o utrošku sirovina, materijala i energenata industrije za 2023. (IND-21/REPRO), kojim je obuhvaćeno 2 876 industrijskih lokalnih jedinica pravnih osoba i obrtnika s 10 i više zaposlenih. Posebno ističemo da je istraživanje REPRO za 2023. imalo potpuno isti obuhvat kao već spomenuto godišnje istraživanje PRODCOM o industrijskoj proizvodnji za 2023. kako bi se postigla usporedivost i konzistentnost podataka za potrebe analize inputa-outputa na razini proizvoda/sirovina.

G-2. STRUKTURA VRIJEDNOSTI UTROŠKA SIROVINA I MATERIJALA PREMA PODRIJETLU U 2023.

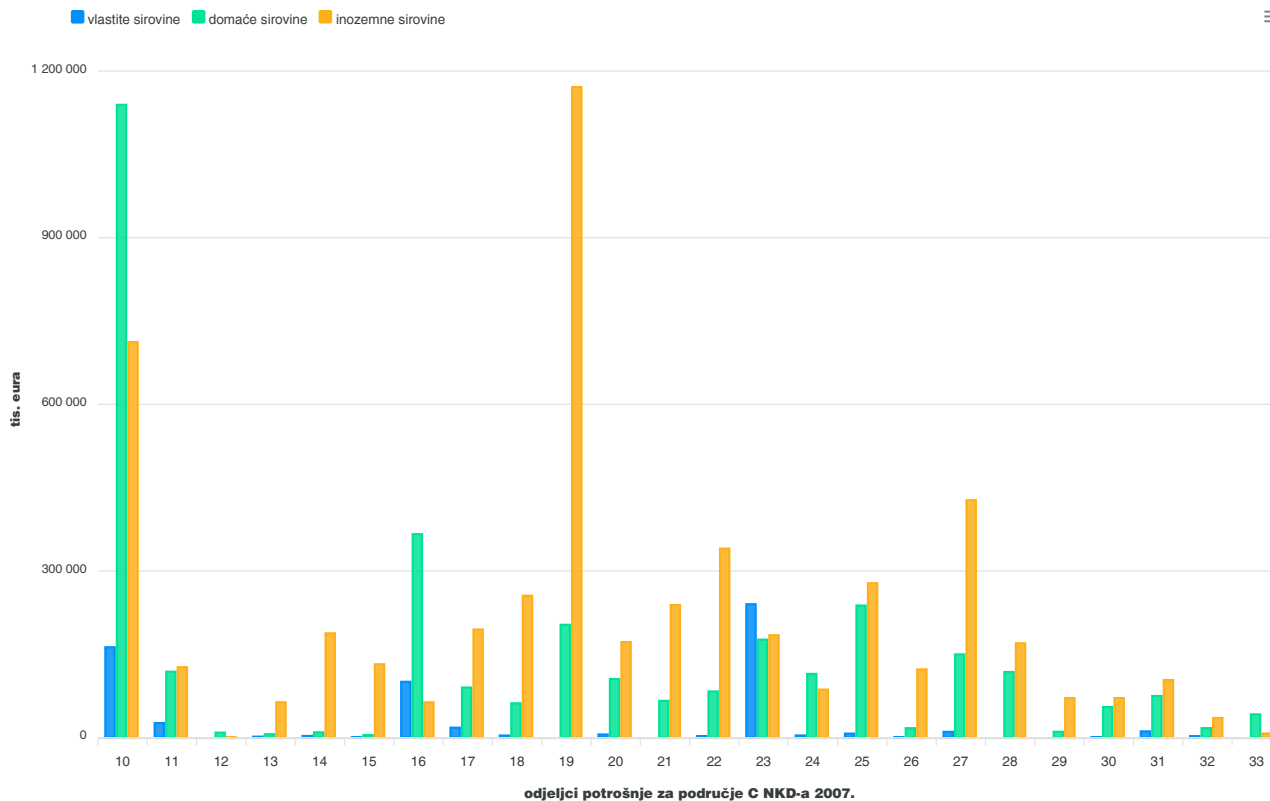

1. VRIJEDNOST UTROŠKA SIROVINA I MATERIJALA ZA POTREBE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE PREMA POTROŠNJI U INDUSTRIJSKIM PODRUČJIMA I ODJELJCIMA NKD-a 2007. U 2023.

tis. eura

	Vrijednost utroška sirovina i materijala prema NRMI-ju 2016.				
	ukupno	vlastito proizvedene sirovine	nabavljene na tržištu od trećih osoba		
			ukupno na tržištu	na domaćem tržištu	na inozemnom tržištu
Republika Hrvatska	10 615 593	693 065	9 922 528	4 620 505	5 302 023
B Rudarstvo i vađenje	51 149	37 102	14 047	13 984	63
08 Ostalo rudarstvo i vađenje	48 845	36 487	12 358	12 295	63
09 Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	2 304	615	1 689	1 689	-
C Prerađivačka industrija	9 080 755	597 500	8 483 255	3 271 995	5 211 260
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2 013 536	162 460	1 851 076	1 139 220	711 856
11 Proizvodnja pića	271 077	26 077	245 000	118 443	126 557
12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	8 815	-	8 815	8 797	18
13 Proizvodnja tekstila	70 826	1 507	69 319	5 875	63 444
14 Proizvodnja odjeće	199 599	2 715	196 884	9 311	187 573
15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	136 437	160	136 277	4 397	131 880
16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	529 737	100 338	429 399	366 118	63 281
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	302 109	17 702	284 407	89 951	194 456
18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	320 349	3 529	316 820	61 612	255 208
19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1 374 120	-	1 374 120	202 936	1 171 184
20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	282 557	5 428	277 129	105 340	171 789
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	304 492	-	304 492	66 021	238 471
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	425 598	2 526	423 072	82 950	340 122
23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	600 287	239 976	360 311	176 204	184 107
24 Proizvodnja metala	204 458	3 644	200 814	114 540	86 274
25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	522 365	7 009	515 356	237 552	277 804
26 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	139 536	151	139 385	16 755	122 630
27 Proizvodnja električne opreme	587 090	10 172	576 918	149 659	427 259
28 Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	287 583	-	287 583	117 973	169 610
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	81 236	-	81 236	10 228	71 008
30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	126 429	623	125 806	54 815	70 991
31 Proizvodnja namještaja	189 241	11 034	178 207	74 762	103 445
32 Ostala prerađivačka industrija	54 364	2 449	51 915	16 842	35 073
33 Popravak i instaliranje strojeva i opreme	48 914	-	48 914	41 694	7 220
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1 482 176	58 463	1 423 713	1 333 176	90 537
35 Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1 482 176	58 463	1 423 713	1 333 176	90 537
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1 513	-	1 513	1 350	163
36 Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	1 513	-	1 513	1 350	163

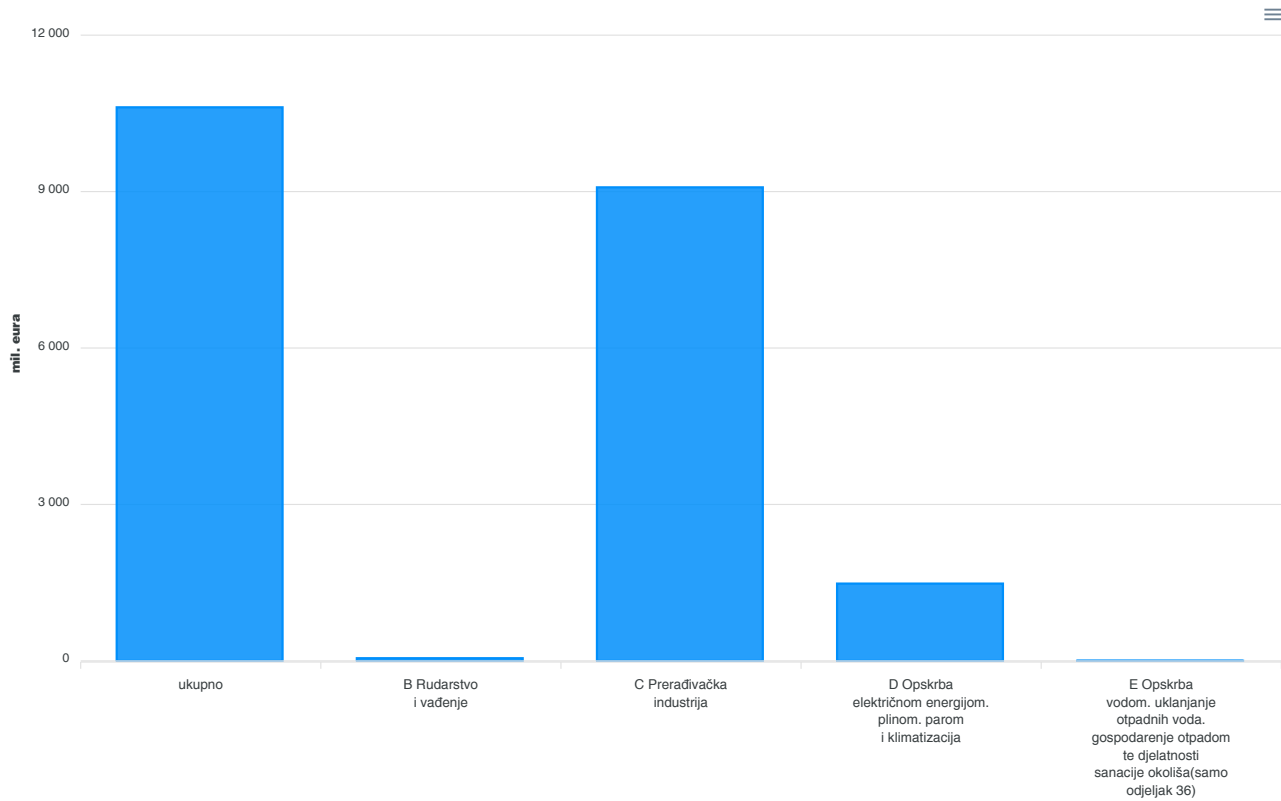
G-3. VRIJEDNOST UTROŠKA SIROVINA I MATERIJALA INDUSTRIJE PREMA ODJELJCIMA POTROŠNJE I PODRIJETLU SIROVINA ZA PODRUČJE C NKD-a 2007. U 2023.

Područje C Prerađivačka industrija

- 10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda
- 11 Proizvodnja pića
- 12 Proizvodnja duhanskih proizvoda
- 13 Proizvodnja tekstila
- 14 Proizvodnja odjeće
- 15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda
- 16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja;
proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala
- 17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira
- 18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa
- 19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda
- 20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda
- 21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka
- 22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike
- 23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda
- 24 Proizvodnja metala
- 25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme
- 26 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda
- 27 Proizvodnja električne opreme
- 28 Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.
- 29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- 30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava
- 31 Proizvodnja namještaja
- 32 Ostala prerađivačka industrija
- 33 Popravak i instaliranje strojeva i opreme

G-4. VRIJEDNOST UTROŠKA SIROVINA I MATERIJALA (INPUT) ZA POTREBE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE PO PODRUČJIMA NKD-a 2007. U 2023.

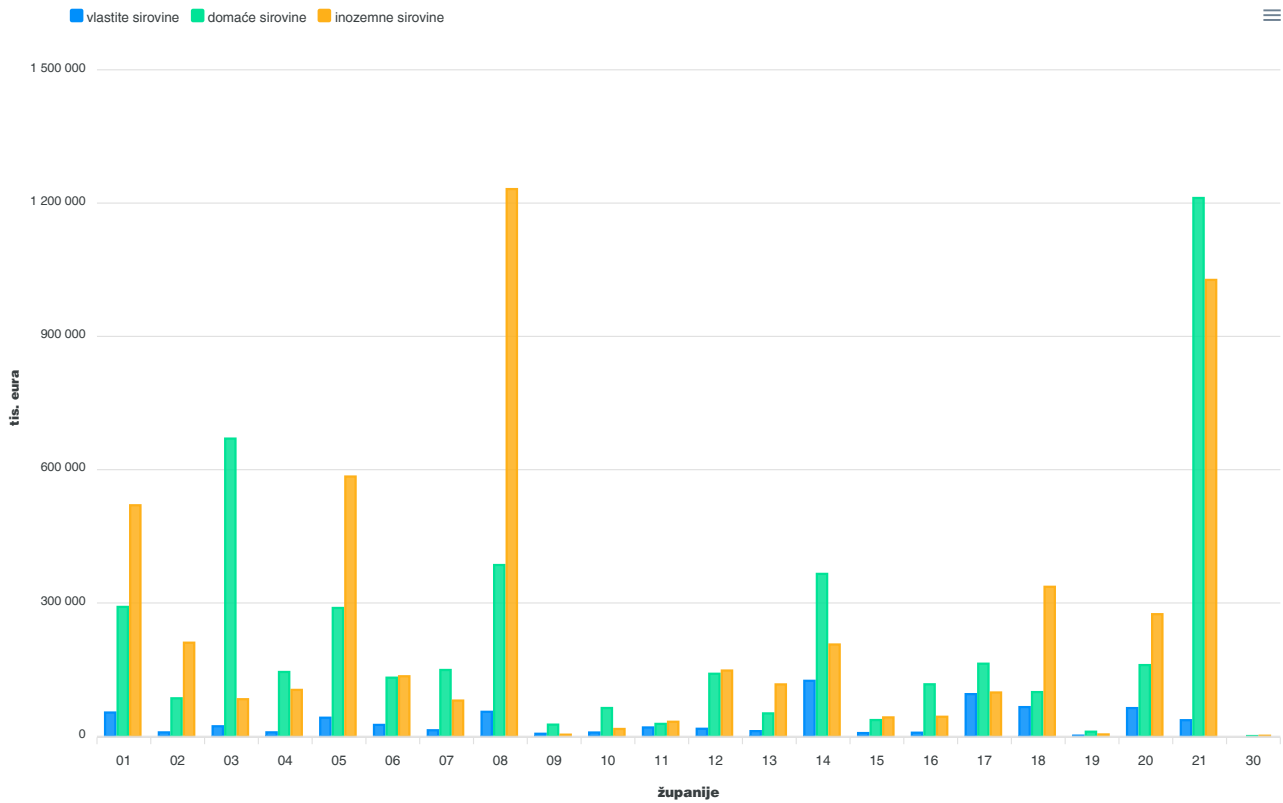

2. VRIJEDNOST UTROŠKA SIROVINA I MATERIJALA ZA POTREBE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE PREMA POTROŠNJI U INDUSTRIJSKIM PODRUČJIMA I ODJELJCIMA NKD-a 2007. PO ŽUPANIJAMA U 2023.

tis. eura

Županija	Vrijednost utroška sirovina i materijala prema NRMI-ju 2016.				
	ukupno	vlastito proizvedene sirovine	nabavljene na tržištu od trećih osoba		
			ukupno na tržištu	na domaćem tržištu	na inozemnom tržištu
Republika Hrvatska	10 615 593	693 065	9 922 528	4 620 505	5 302 023
Zagrebačka županija	864 432	53 386	811 046	291 164	519 882
Krapinsko-zagorska županija	304 761	8 713	296 048	85 448	210 600
Sisačko-moslavačka županija	775 813	22 480	753 333	669 957	83 376
Karlovačka županija	257 913	8 807	249 106	144 715	104 391
Varaždinska županija	915 079	41 753	873 326	288 771	584 555
Koprivničko-križevačka županija	292 432	25 577	266 855	131 841	135 014
Bjelovarsko-bilogorska županija	243 005	13 500	229 505	149 197	80 308
Primorsko-goranska županija	1 672 017	55 064	1 616 953	385 406	1 231 547
Ličko-senjska županija	35 418	5 630	29 788	26 175	3 613
Virovitičko-podravska županija	88 434	8 429	80 005	63 588	16 417
Požeško-slavonska županija	80 322	19 798	60 524	27 875	32 649
Brodsko-posavska županija	305 469	16 877	288 592	140 689	147 903
Zadarska županija	179 726	11 535	168 191	51 477	116 714
Osječko-baranjska županija	696 817	124 812	572 005	365 491	206 514
Šibensko-kninska županija	86 151	7 218	78 933	36 506	42 427
Vukovarsko-srijemska županija	168 905	8 026	160 879	116 965	43 914
Splitsko-dalmatinska županija	356 685	94 837	261 848	163 331	98 517
Istarska županija	501 535	65 648	435 887	99 440	336 447
Dubrovačko-neretvanska županija	15 775	1 381	14 394	10 262	4 132
Međimurska županija	498 382	63 419	434 963	160 211	274 752
Grad Zagreb	2 274 830	36 175	2 238 655	1 211 502	1 027 153
Slobodne zone	1 692	-	1 692	494	1 198

G-5. VRIJEDNOST UTROŠENIH SIROVINA I MATERIJALA PO ŽUPANIJAMA I PODRIJETLU U 2023.

- 01 Zagrebačka županija
- 02 Krapinsko-zagorska županija
- 03 Sisačko-moslavačka županija
- 04 Karlovačka županija
- 05 Varaždinska županija
- 06 Koprivničko-križevačka županija
- 07 Bjelovarsko-bilogorska županija
- 08 Primorsko-goranska županija

- 09 Ličko-senjska županija
- 10 Virovitičko-podravska županija
- 11 Požeško-slavonska županija
- 12 Brodsko-posavska županija
- 13 Zadarska županija
- 14 Osječko-baranjska županija
- 15 Šibensko-kninska županija
- 16 Vukovarsko-srijemska županija

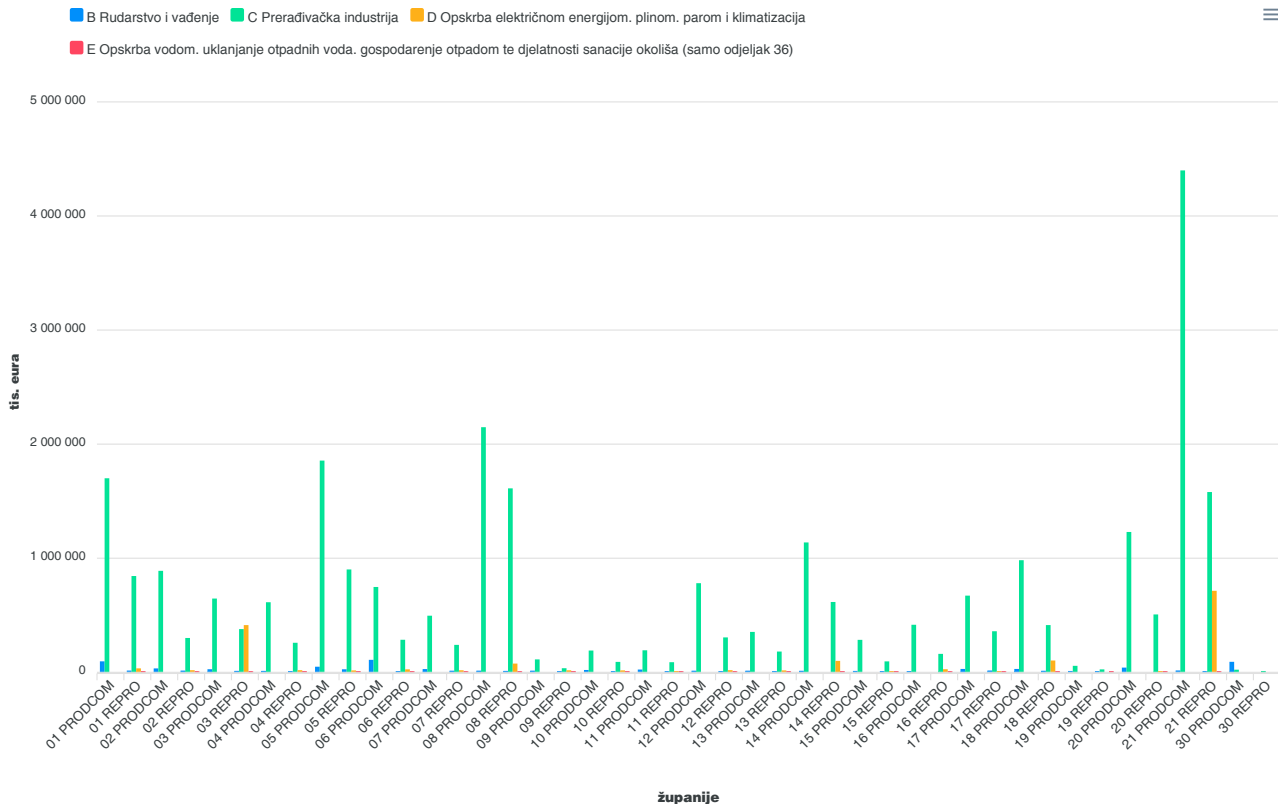
- 17 Splitsko-dalmatinska županija
- 18 Istarska županija
- 19 Dubrovačko-neretvanska županija
- 20 Međimurska županija
- 21 Grad Zagreb
- 30 Slobodne zone

3. NAJVAŽNIJE UTROŠENE SIROVINE I MATERIJALI ZA POTREBE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE IZABRANE PREMA VRIJEDNOSTI U 2023.

tis. eura

KPD 2015.	Naziv prema KPD-u 2015.	ukupno	Vrijednost utrošenih sirovina i materijala			
			vlastite sirovine	nabavljene od trećih osoba na tržištu		
				ukupno	domaće sirovine	inozemne sirovine
062010	Prirodni plin, ukapljeni ili u plinovitom stanju	1 346 474	20 538	1 325 936	1 325 936	-
061010	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova	1 009 998	-	1 009 998	168 844	841 154
014120	Sirovo kravlje mlijeko	288 288	17 877	270 411	180 005	90 406
022012	Trupci listača, osim tropskog drveća	263 988	433	263 555	261 580	1 975
101112	Svinjsko meso, svježe ili hladeno	209 188	19 765	189 423	72 983	116 440
201610	Polimeri etilena, u primarnim oblicima	184 523	3 734	180 789	15 114	165 675
235111	Cementni klinker	176 113	160 233	15 880	10 281	5 599
244225	Aluminijska folija, debljine <= 0,2 mm	150 683	-	150 683	37 570	113 113
139119	Ostale pletene ili kukičane tkanine, uključujući pleteno umjetno krzno	131 398	1 942	129 456	389	129 067
383222	Sekundarne sirovine od željeza i čelika	106 420	3 605	102 815	97 717	5 098
151131	Goveđa koža, bez dlake, cijela	103 262	-	103 262	402	102 860
273211	Izolirana žica za namote	99 874	-	99 874	27 131	72 743
241031	Toplovaljani plosnati proizvodi od nelegiranog čelika, dalje neobrađeni, širine >= 600 mm	91 203	221	90 982	55 289	35 693
235112	Portland-cement, aluminatni cement, metalurški cement i slični hidraulični cementi	91 084	25 043	66 041	58 349	7 692
011112	Pšenica, osim tvrde	90 488	86	90 402	89 325	1 077
051010	Kameni ugljen	90 299	-	90 299	-	90 299
243411	Hladnovučene žice od nelegiranog čelika	86 765	-	86 765	16 387	70 378
222219	Ostala ambalaža od plastike	84 234	3 941	80 293	48 100	32 193

G-6. USPOREDBA UKUPNE VRIJEDNOSTI UTROŠKA SIROVINA I MATERIJALA (INPUT) S UKUPNOM VRIJEDNOSTI PRODANIH INDUSTRIJSKIH PROIZVODA (OUTPUT) PO PODRUČJIMA NKD-a 2007. I ŽUPANIJAMA U 2023.

01 Zagrebačka županija	09 Ličko-senjska županija	17 Splitsko-dalmatinska županija
02 Krapinsko-zagorska županija	10 Virovitičko-podravska županija	18 Istarska županija
03 Sisačko-moslavačka županija	11 Požeško-slavonska županija	19 Dubrovačko-neretvanska županija
04 Karlovačka županija	12 Brodsko-posavska županija	20 Međimurska županija
05 Varaždinska županija	13 Zadarska županija	21 Grad Zagreb
06 Koprivničko-križevačka županija	14 Osječko-baranjska županija	30 Slobodne zone
07 Bjelovarsko-bilogorska županija	15 Šibensko-kninska županija	
08 Primorsko-goranska županija	16 Vukovarsko-srijemska županija	

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Ovo Priopćenje sadržava prve rezultate Godišnjeg istraživanja o utrošku sirovina, materijala i energenata u industriji (IND-21/REPRO) za 2023. (u nastavku teksta: istraživanje REPRO za 2023.). Rezultati su agregirani iz podataka prikupljenih na razini Nomenklature sirovina i materijala za industriju – NRMI 2016., koja je sastavni dio Statističkih standarda za Godišnje istraživanje o utrošku sirovina, materijala i energenata u industriji (IND-21/REPRO) za 2023. Republike Hrvatske. Pojam "industrija" u cijelom Priopćenju definiran je četirima industrijskim područjima djelatnosti B, C, D i E (samo odjeljak 36) prema NKD-u 2007. (NN, br. 58/07.). Ta definicija industrije usklađena je s definicijom svih granskih istraživanja industrije Državnog zavoda za statistiku te s definicijom koja se upotrebljava za statistike industrije EU-a.

Pravna osnova istraživanja REPRO

Godišnje istraživanje REPRO za 2023. proveo je Državni zavod za statistiku na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.) i prema spomenutim statističkim standardima. Obveza davanja podataka temelji se na člancima 35. i 38. (stavak 1.) Zakona o službenoj statistici.

Pokazatelji istraživanja REPRO o utrošku sirovina i materijala za potrebe industrijske proizvodnje (iz PRODCOM-a)

Prvi rezultati odnose se na najnovije podatke statistike potrošnje industrije, a izvedeni su iz godišnjih rezultata spomenutog istraživanja REPRO za 2023. Rezultati istraživanja REPRO osiguravaju detaljne informacije primarno za potrebe izrade tablica uporabe (inputa) stavljajući ih u relaciju s rezultatima PRODCOM-a o prodanim industrijskim proizvodima (outputu) kako bi se omogućilo analiziranje robnih tijekova u okviru input-output koncepta na detaljnoj razini sirovina/proizvoda (nomenklature NRMI 2016./NIP 2023.).

Svi podaci koji su ovdje prikazani dobiveni su agregiranjem pojedinačnih podataka o utrošku sirovina i materijala iz NRMI-ja 2016., koji je sastavni dio spomenutih statističkih standarda. Međutim, komentar glavnih rezultata istraživanja REPRO za 2023. (inputa) prikazan je u usporedbi s rezultatima istraživanja PRODCOM za 2023. (outputa) kako bi se naglasila svrha i cilj ovog istraživanja, osiguranje zajedničkog okvira s istraživanjem PRODCOM za potrebe analiza inputa-outputa na harmoniziranoj osnovi (iz područja nacionalnih računa).

U tablici 1. i grafikonu 3. prikazani su glavni rezultati o vrijednostima utroška sirovina i materijala po djelatnostima potrošnje (razina industrijskih područja i odjeljaka NKD-a 2007.) za Republiku Hrvatsku u 2023. Sirovine i materijali (uključujući usluge) mogli su prema podrijetlu biti nabavljeni

na tržištu (domaćem ili stranom) od trećih osoba ili intermedijarnih proizvoda iz vlastite proizvodnje, a vrijednosno su iskazani po kupovnim cijenama. Regionalni pregled agregiranih podataka o vrijednosti utrošenih sirovina i materijala (uključujući usluge) za potrebe industrijske proizvodnje, također izražen u vrijednosti po kupovnim cijenama, prikazan je u tablici 2. i grafikonu 6. na razini županija.

Usporedivost podataka istraživanja REPRO

Od 2000. do 2003. istovrsni su se podaci u naturalnom izrazu prikupljali unutar Tromjesečnog istraživanja o utrošku sirovina i materijala te finalnog utroška energenata u industriji (IND-1K), a prije toga unutar zajedničkoga Mjesečnog izvještaja industrije (IND-1), na osnovi zajedničkih Metodoloških osnova za Mjesečni izvještaj industrije (IND-1), dio tablice 2.¹⁾, za oba istraživanja te na osnovi prve verzije Nomenklature repromaterijala industrije (NRMI 1997.), koja je bila sastavni dio spomenute metodologije. Novim Statističkim standardima za istraživanje REPRO prikupljaju se podaci u godišnjoj dinamici počevši od izvještajne godine 2004. na razini revidiranih verzija NRMI 2004. i NRMI 2008., kojima se prikupljaju svi podaci o sirovinama i materijalima industrije. S obzirom na to da se sve tri nomenklature (NRMI 1997., NRMI 2004. i NRMI 2008.) temelje na strukturi istovrsne klasifikacije, verzijama KPD 1995., KPD 2008.²⁾ i KPD 2015.²⁾, izrađene su tablice veza i podaci su međusobno usporedivi na određenoj razini, u naturalnom izrazu (količinama), jer se u vrijednosnom izrazu prije nisu prikupljali.

Obuhvat i jedinice istraživanja REPRO

Izvještajne jedinice istraživanja REPRO o utrošku sirovina i materijala industrije za 2023. jesu sva trgovačka društva, obrtnici i druge pravne osobe te njihovi dijelovi s više od 10 zaposlenika koji su utrošili sirovine i materijale za potrebe industrijske proizvodnje unutar industrijskih područja B, C, D i E (samo odjeljak 36) prema NKD-u 2007. u izvještajnome godišnjem razdoblju. Ciljne statističke jedinice jesu industrijska poduzeća i lokalne jedinice industrijskih i neindustrijskih poduzeća koji su utrošili sirovine i materijale definirane NRMI-jem 2016. za industrijsku proizvodnju iskazanu u istraživanju PRODCOM za 2023., osim statističkih jedinica i njihovih dijelova koji su "fizički" izvan teritorija Republike Hrvatske. U profiliranju statističkih jedinica – industrijskih lokalnih jedinica – uzeto je u obzir načelo županije. U slučajevima kad promatrana jedinica djeluje na području nekoliko različitih županija, npr. u pet županija, jedinica je dodatno raščlanjena na pet lokalnih jedinica. Obuhvat istraživanja REPRO o utrošku sirovina, materijala i energenata industrije za 2023. (inputa) identičan je obuhvatu istraživanja PRODCOM o industrijskoj proizvodnji za 2023. (outputa) za potrebe analize robnih tijekova u okviru input-output koncepta na konzistentan i usporediv način. Stoga je obuhvat izvještajnih i statističkih jedinica određen Adresarom statističkih jedinica industrije, koji je izradila Služba statistike industrije, energije i informacijskog društva te slijedi iste koncepte i kriterije obuhvata statističkih jedinica kao i Adresar za istraživanje PRODCOM.

Koncepti i definicije istraživanja REPRO

Koncepti i definicije koji se upotrebljavaju u ovom istraživanju REPRO preuzeti su uglavnom iz ESA-e 2010³⁾ i druge statističke terminologije EU-a ili UN-a. Ti pojmovi osiguravaju dodatna objašnjenja koja služe za iskazivanje rezultata istraživanja REPRO i nemaju smisao definitivnih značenja tih riječi jer u drugim kontekstima mogu imati drugačije značenje. Namijenjeni su korisnicima rezultata istraživanja REPRO kako bi ih oni ispravno interpretirali.

Nomenklatura NRMI 2016. – 2023.

NRMI 2016. sastavni je dio spomenutih Statističkih standarda za istraživanje REPRO i nalazi se u Dodatku 3. Hijerarhijski strukturirana Nomenklatura sirovina i materijala uključujući usluge, verzija 2016., namijenjena je za mjerenje godišnjeg utroška sirovina i materijala za potrebe industrijske proizvodnje u fizičkim mjernim jedinicama i vrijednosno. Verzija NRMI 2016., izrađena je posebno za utrošak u svakoj industrijskoj skupini djelatnosti (od 05.1 do 36.0) prema NKD-u 2007. Stoga prve tri broježane oznake označuju industrijsku skupinu djelatnosti u kojoj se uobičajeno troši određena vrsta sirovina i materijala (uključujući industrijske usluge). Sljedećih šest broježanih oznaka u šifri označuju sirovine i materijale NRMI-ja 2016., i to je zapravo stavka KPD-a 2015. Verzija NRMI 2016. izrađena je na osnovi verzije KPD 2015., a usklađena je na razini sirovina/prozvoda s Kombiniranom nomenklaturom 2023. (CN) EU-a i Carinskom tarifom Republike Hrvatske za 2023.⁴⁾ preko tablica veza. Šifra sirovina i materijala iz NRMI-ja 2016. sastoji se od upisanih deset broježanih oznaka, ali se za svaku pojedinačno iskazanu sirovinu i materijal iz NRMI-ja 2016. treba upisati jedanaesta broježana oznaka koja upućuje na podrijetlo sirovine (vlastito, domaće ili strano) te je ispunjava izvještajna jedinica upisom u obrazac IND-21/REPRO. Raščlamba sirovina i materijala u NRMI-ju 2016. koje troši neka industrija za proizvodnju industrijskih proizvoda na razini skupina djelatnosti NKD-a 2007. zadana je okvirom KPD-a 2015., a uglavnom pokriva sirovine proizvodnih područja KPD-a 2015. od A do E (samo odjeljak 36). U iznimnim slučajevima stavke KPD-a 2015. dodatno su raščlanjene ako je bila riječ o sirovinama i materijalima koji su važni za određenu proizvodnju, a nisu prepoznatljivi unutar potkategorije proizvoda KPD-a 2015. Sveukupno ima oko 7 800 šifri sirovina i materijala s pridruženom mjernom jedinicom u kojoj se trebaju iskazati podaci o godišnjem utrošku sirovina i materijala.

Sirovine i materijali

Prema konceptu istraživanja REPRO, pojam sirovina i materijala definiran je prošireno i odnosi se na sva dobra koja imaju fizičku dimenziju ili industrijske usluge koje se pod posebnom šifrom i nazivom nalaze u NRMI-ju 2016., pod uvjetom da se upotrebljavaju kao inputi u industrijsku proizvodnju izvještajne jedinice gdje se mogu transformirati ili potpuno utrošiti u procesu proizvodnje. NRMI 2016. sadržava detaljne sirovine i materijale koji uključuju energente namijenjene transformaciji energije ili neenergetskoj potrošnji (isključujući one namijenjene finalnoj energetske potrošnji industrije), rezervne dijelove, sitni inventar, ambalažu, gume za vozila i drugi materijal za potrošnju prema svakoj industrijskoj skupini djelatnosti NKD-a 2007. (od 05.1 do 36.0).

Potrošnja sirovina i materijala u industriji

Potrošnja sirovina i materijala u industriji pokriva sve sirovine i materijale statističke jedinice nabavljene i utrošene u proizvodnom procesu za proizvodnju proizvoda u sektoru industrije. Bilježe se sirovine i materijali koji su vlastito proizvedeni (intermedijarni proizvodi izvještajne jedinice) ili nabavljeni na domaćem i stranom tržištu (iz uvoza) te utrošeni za industrijsku proizvodnju u istome izvještajnom razdoblju. U istraživanju REPRO svaka pojedinačno utrošena sirovina i materijal prema NRMI-ju 2016. bilježi se u količinama (za utvrđenu mjernu jedinicu) i vrijednosno u tisućama eura.

Vrednuje se po tekućim kupovnim cijenama istovrsnih sirovina i materijala u vrijeme ulaska u proizvodni proces, tj. kad se troše, a ne kad su nabavljeni/kupljeni i stavljani u skladište (na zalihe). Potrošnja sirovina i materijala industrije usklađena je s definicijama ESA-e 2010 u dijelu koji se odnosi na intermedijarnu potrošnju⁵⁾. Ne uključuje potrošnju fiksne aktive (zgrade, strojevi, oprema, zemljište) čija se potrošnja bilježi kao potrošnja fiksno kapitala.

Kupovne cijene

U vrijeme nabave kupovna cijena jest cijena koju kupac stvarno plaća za proizvode, a uključuje sve poreze i pristojbe osim PDV-a i ostalih odbitnih poreza na proizvode (npr. trošarine) te subvencija na proizvode. U kupovnu cijenu treba uključiti i bilo koji trošak prijevoza koji kupac plaća

odvojeno na mjestu isporuke, a treba odbiti cjelokupni popust na količinu ili kupnju izvan sezone i kamatu ili naplaćenu uslugu u kreditnim aranžmanima ili neke naplate kao rezultat neplaćanja u roku. U istraživanju REPRO vrijednost utrošenih sirovina i materijala od industrije bilježi se po tekućim kupovnim cijenama istovrsnih sirovina i materijala u vrijeme ulaska u proizvodni proces (kad se troše), a ne kad su kupljeni (nabavljeni) i stavljeni na skladište (zalihe), a usklađena je s konceptom ESA-e 2010.

Proizvodi PRODCOM-a

Proizvod je posljedica neke industrijske djelatnosti, upotrebljava se kao opći naziv za proizvode koji imaju fizičku dimenziju te za industrijske usluge, a definiran je Nomenklaturom industrijskih proizvoda (NIP) i sastavni je dio istraživanja PRODCOM o industrijskoj proizvodnji Republike Hrvatske. To istraživanje povezano je s proizvodnjom industrijskih proizvoda definiranih verzijom NIP 2023., dok će se za sljedeća istraživanja REPRO i nadalje upotrebljavati revidirane verzije NIP-a za svaku sljedeću izvještajnu godinu. Te verzije bit će dostupne na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku, osim njihova objavljivanja u Narodnim novinama početkom svake sljedeće godine.

Vrijednost prodajne proizvodnje PRODCOM

Obračunava se na osnovi prodajne cijene koju je ostvario ili će ostvariti proizvođač u izvještajnom razdoblju (fakturirane vrijednosti). U vrijednost prodaje uključeni su i troškovi pakiranja čak i onda kad su obračunani (naplaćeni) posebno, a isključeni su sljedeći izdaci: bilo koji obračun poreza na promet i potrošnju (PDV i trošarine), troškovi otpreme kad su obračunani posebno ili bilo koji popusti potrošačima. Za proizvode koji su dani u zakup ili leasing trećim osobama određene su cijene koje su se za njih mogle postići na tržištu kao procijenjene vrijednosti.

Tablice inputa-outputa

Tablice inputa-outputa jesu način prezentacije detaljne analize procesa proizvodnje i potrošnje dobara i usluga (proizvoda) i prihoda ostvarenoga u toj proizvodnji. Mogu imati oblik tablica ponude i uporabe ili simetričnih tablica inputa-outputa. Pojam je definiran u kontekstu ESA-e 2010.

Napomena svim korisnicima: Detaljne tablice rezultata istraživanja REPRO za 2023. bit će raspoloživi u Statistici u nizu Inputi sirovina i materijala u industrijsku proizvodnju u 2023. Detaljni godišnji rezultati. Podaci o finalnom utrošku energenata u industriji po vrstama koji su se istraživanjem REPRO za 2023. prikupili za potrebe statistike energije bit će sastavni dio Statističkog izvješća 1729 Energetska statistika u 2023.

1) Metodološke osnove za Mjesečni izvještaj industrije (IND-1) sadržavaju u dodatku NRMI 1997. Primjenjivale su se kao statistički standard Državnog zavoda za statistiku i za Tromjesečno istraživanje o utrošku sirovina i materijala te finalnom utrošku energenata u industriji (NN, br. 18/97.).

2) KPD 2015. kratica je za Klasifikaciju proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske (NN, br. 157/14.).

3) Europski sustav nacionalnih računa 2010. (Uredba EU-a br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013.) usklađen je sa SNA-om 2008. – Sustavom nacionalnih računa UN-a (ISBN 978-92-1-161522-7). U cijelom tekstu upotrebljava se kratica ESA 2010.

4) Carinska tarifa Republike Hrvatske (NN, br. 124/15.), verzija CT 2023., usklađena je s verzijom CN 2023. EU-a do osmeroznamenkaste brojčane oznake.

5) Usklađeno s definicijom *Intermediate consumption* iz ESA-e 2010 (3.69). Objašnjenje kratice ESA 2010 vidi u napomeni 3.

Kratice

CN 2023.	Kombinirana nomenklatura, verzija 2023.
CT 2023.	Carinska tarifa, verzija 2023.
d. n.	drugdje nespomenuto
ESA 2010	Europski sustav nacionalnih računa, verzija 2010.
EU	Europska unija
KPD	Klasifikacija proizvoda po djelatnostima
mil.	milijun
mm	milimetar
NIP 2023.	Nomenklatura industrijskih proizvoda, verzija 2023.
NKD 2007.	Nacionalna klasifikacija djelatnosti, verzija 2007.
NN	Narodne novine
NRMI	Nomenklatura utroška sirovina i materijala
PDV	porez na dodanu vrijednost
PRODCOM	Proizvodnja u Zajednici
REPRO	Godišnje istraživanje o utrošku sirovina, materijala i energenata u industriji
tis.	tisuća
UN	Ujedinjeni narodi

Znakovi

-	nema pojave
≥	veće ili jednako
≤	manje ili jednako

Odgovorne osobe:
Milenka Primorac Čačić, načelnica Sektora poslovnih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredili:
Ivana Zoroja Milić i Goran Dolšak

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije
Telefon: (+385 1) 21 00 455
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr